

"A rejtvény és a költemény, ha nem is egy anyaméh gyermekei, de ugyancsak közeli vérrokonok... A rejtvényfejtők tán maguk sem sejtik, hogy midőn valamit kitalálnak, azt a szellemi gyönyört próbálgatják, mint amikor a költők valamire rátalálnak."

Illyés Gyula

Kalmár Pálné

A HOMO LUDENS, A JÁTSZÓ EMBER DICSÉRETE HUSZONHAT ÉVES A REJTVÉNYKLUB JÁSZAPÁTIN

Már sokan vizsgálták, hogy vajon mi is tette az embert igazán emberré. A válasz is sokféle: az, hogy két lábra állt, az hogy eszközöket használt, munkát végzett, mind mind igaz és még mennyi más is, de az emberi élet fejlődésének egyik elengedhetetlen eleme, jellemzője mégis a játék. Az ember ritkán játszik egyedül. A játék a szocializáció része, amely megtanítja az embert a közösségben élésre, az együttes gondolkodásra, a társak elfogadására, a közösség építésére. Nagy szerepe van abban, hogy szórakozzon, tanuljon, épüljön, aki hozzákezd valamilyen játékhoz. A játék ma már nem a gyerekek kiváltsága, hanem minden életkorban átélhető, gyakorolható, fejleszhető. Így lesz a játék a tanulás, az elsajátítás része, az egyéni és a közösségi élet koronája.

Sokféle játék van, ezek egyike a szellemi játék. A szellemi játékok a képességeket fejlesztik, az érzelmi fejlődésünket, társadalmi kapcsolatainkat segítik, s ezek egyik fajtája a rejtvény. A rejtvény legalább olyan régi, mint maga az emberiség. Már az antik világban is megtalálhatjuk a nyomait. A Bibliában Salamon királynak tesz fel találos kérdéseket Sába királynő, mindjárt tízet, s az Oedipus mondában is találunk rejtvényt (A leghíresebb mitikus szfinx a boiótiai Théba városának lakóit tartotta rettegésben, választ követelve tőlük egy találos kérdésre, amit a múzsáktól tanult: "Mi az, aminek csak egy hangja van, mégis reggel négy, délben két, este három lábon jár?" Aki nem tudott felelni a kérdésre, azt a szfinx felfalta. Végül Théba leendő királya, Oidipusz adta meg neki a helyes választ: "Az emberről van szó, aki csecsemőként négykézláb mászik, felnőttként két lábon jár, öregkorában botra támaszkodva."). A népmesék színes irodalmában (a legkisebb fiú találos kérdések megfejtésével győzheti le a gonosz sárkányt vagy a vasorrú bábát, a Vízi Péter, Vízi Pál mesében a király álmát kell megfejtetni stb.) pedig lépten-nyomon találos kérdésekbe ütközünk. Mi az oka ennek? Valószínűleg a „homo sapiens és a homo ludens” a gondolkodó és a játszó ember, aki egyaránt örömet talál a rejtvények kitalálásában és megoldásában.

A keresztrejtvény a legújabb kor szülötte. Sok híve van az intelligenciát, gondolkodást megkövetelő játéknak, ám kevesen tudják ki is találta ki tulajdonképpen.

A hagyomány szerint a keresztrejtvény sötét börtönben született. Megalkotóját és keletkezésének pontos idejét nem ismerjük, ám – mint annyi mindenhez – természetesen ennek keletkezéséhez is fűződik legenda. A legismertebb magyarázat szerint egy fokvárosi fegyenc alkotta meg az első keresztrejtvény-típusú fejtörőt unalmában. Victor Orville, angol földbirtokos volt az unatkozó, aki 5 éves büntetését töltötte egy dél-afrikai cellában. A vád az volt ellene, hogy ittas állapotban vezette gépkocsiját, közlekedési balesetet okozott, melyben a felesége életét vesztette. A vég nélküli nappalok-éjszakák kétségbeesett világában új ötlet fogant agyában. Zárkájának falára – ugyanis papírja a börtönben nem volt – meghatározott négyezőket rajzolt, és a betűket olyan sorrendben próbálta elhelyezni, hogy azok vízszintes és függőleges irányban is értelmes szavakat, fogalmakat alkossanak. A börtön őrei örültek tartották Orville-t, aki éveken át éjjel-nappal telerajzolta általuk értelmetlennek vélt négyzögekkel cellájának a falát. A börtönorvos volt az első, aki felfedezte, hogy nem örültek, hanem zseniális ötletű emberrel áll szemben. Tudósította a világot, a sajtó szárnyra kapta a hírt, egymás után kapta az újságoktól a megrendeléseket. Mikor kiszabadult Orville, már gazdag ember lett, hatalmas vagyonra tett szert az ötletéből.

A valóság azonban valószínűleg sokkal szürkébb és unalmasabb ennél: a ma ismert keresztrejtvény ősenek tartott fejtörő hivatalos források szerint 1913. december 21-én jelent meg a The New York Sunday World című amerikai újságban. Készítője a lap egyik újságírója, Arthur Wynne, aki jelentős változást hozott a rejtvénykészítés történetében. Wynne egy olyan ábrát szerkesztett, amelyben függőlegesen és vízszintesen is más-más szót lehetett megfejteni. A meghatározásokat nemcsak egy számmal jelölte, hanem a megfejtendő szó első és utolsó négyzetének számát is kiírta.

Európában az első rejtvény Angliában látott napvilágot 1924-ben, ez azonban már sokkal nehezebb volt, mint az amerikai: nagyobb ábra, nehezebb meghatározások stb.

Magyarországra se nagy késéssel érkezett az első rébusz: 1925. január 22-én jelent meg az első "keresztrejtvény" (ami a mai keresztrejtvény őse) a Ma Este című hetilap hasábjain, Kristóf Károly tollából. Bár felépítése és nyelvezete nem teljesen felel meg a mai szokásoknak, mégis igen érdekes történeti emlék. A sikeres megfejtők nyereménye is nagyon újszerű volt. Egy akkoriban divatosá vált mahjongg játékot sorsoltak ki a beküldők között.

Ezt követően néhány hét múlva szinte minden újságban helyet kapott a népszerű fejtörő. Sikerére jellemző, hogy a kiadók egymást túllícitálva próbáltak minél több olvasót meghódítani: például a Pesti Napló egyik keresztrejtvény-pályázatán a fődíj egy körüti bérház volt. Napjainkban pedig már több mint 100 rejtvényújság közül válogathatnak az újságos standokon az érdeklődők, a legismertebb rejtvényújság a Füles 1957. február 3-án, 54 évvel ezelőtt jelent meg először.

Azt pedig, hogy azóta mennyire népszerű lett a keresztrejtvény a nagyvilágban, a rengeteg különböző típusú rejtvényújság, rébuszbajnokság, internetes játék stb. bizonyítja. Értelmes és egyben unaloműző szórakozást nyújt, sőt még rengeteget tanulhatunk is belőle!

1968-ban, Pécsen alakult meg az első rejtvényfejtő-klub, ahol előbb háziversenyeket rendeztek, majd sor került az első városok közötti versenyre is, Szekszárddal. Később a Füles koordinálásával gombamód szaporodtak a rejtvényfejtő-klubok az ország minden táján, és rendszeresen találkoztak is országos versenyeken az ország legjobb rejtvényfej-

tői. Az évtizedek során kialakult szabályok szerint különböző kategóriákban (kezdőtől mesterig), illetve egyéni- és csapatfordulókban mérik össze tudásukat a rejtvényfejtők.

1996 óta a Rejtvényfejtők Országos Egyesülete szervezi a hazai rejtvényfejtő-versenyeket. Idén 20 versenyre került sor az ország szinte minden táján: Pécestől Békéscsabáig, Encstől Székesfehérvárig, Szegedről Balassagyarmatig.

Nem véletlen tehát, hogy az országban több rejtvényklub működik (ezek egyike a já-szapáti klub), mert bár egyénként is jó szórakozást nyújt, de csoportosan még nagyobb az élmény. Igazi játék. Vagy mégsem csak játék?

Ha a klubtagokat megkérdezzük, hogy számukra mi is a rejtvényfejtés, a válasz: elsődlegesen szórakozás, időöltés. A jó keresztrejtvény szinte kényszeríti a fejtőt, hogy az ábrát a lehető legteljesebben kitöltse. Ehhez mindenképpen időre van szükség, így a szabadidő eltöltésének egyik módozata. Mi kéthetente hétfőként találkozunk délután 4 óra-
kor. Ha valaki nem jön, szinte már hiányzik.

Ugyanakkor a jó rejtvény ismereteket is közöl, vagy a fősorok (a megfejtendő feladat) nyújtanak új információt valamilyen életbölcesség, ismert emberek nevei vagy más-
milyen érdekes információ formájában, vagy pedig egyes rész-megfejtések formájában. A beírandó szavak legnagyobb része közismert, a maradék rész valamilyen kevésbé ismert információra vonatkozik. Az arány attól is függ, milyen szintű rejtvényfejtőnek szánják a rejtvényt.

Harmadrészt pedig fejleszti a szókincset és a kifejezőkészséget is. Ezt a meghatározások és a beírt szavakon keresztül teszik.

A mai rejtvények őse a ma bűvös négyzetként ismert típus. A legrégebbi – több mint 6000 éves – egy kínai emléken maradt fenn. Az ábrája a mai érdeklődők számára elég bonyolult: kis fekete és fehér körökből áll: a fekete körök a páros, a fehérek a páratlan számokat jelölik.

Ezt a típust elsőként indiai közvetítéssel az egyiptomiak vették át. Hitük és vallásuk szerint bűvös erő lakott a négyzetekben, és kőbe vésve, kifaragva a nyakukban viselték őket talizmánként, ami véd a rontás és a betegségek ellen. A bűvös négyzet görög közvetítéssel jutott el Európába a hiedelemvilággal együtt, ami egészen a középkorig megmaradt.

A bűvös számokat tartalmazó négyzeteken kívül ismerünk bűvös betűnégyzeteket is. Talán az első, ami fennmaradt, az ókori Pompeji romjai alól került a felszínre. Ez egy rendkívül különleges, palindrom (oda- és visszafelé olvasva ugyanaz) rejtvény: a Miatyánk (latinul: Pater Noster) betűiből állították össze, és lóugrásban bármelyik "P" betűből kiindulva összeállíthatjuk a "pater" (atya jelentésű) szót.

Ma már sokféle rejtvény van, éppen úgy, mint Gombóc Artúr repertoárján a csokoládé.

Vannak olyanok, ahol a kérdések jó része egy bizonyos témakörre korlátozódik. Mások megfejtése után a rejtvény egyes válaszai egy (híres) mondást eredményeznek. Általában egy kérdésre egy szó a válasz, de számos keresztrejtvényben több szóból álló válasz is megengedett, amikor a szavak hosszúságát számok mutatják zárójelben a kérdés után. A keresztrejtvénynek egy igen érdekes változata a kriptikus keresztrejtvény, amiben minden kérdés egy külön feladat, enigma, vagyis egy találós kérdés. Ebben a kérdést a feladat nyitjának, vagy kulcsának is lehet nevezni, ami tulajdonképpen egy utasítás a találós kérdés megoldására.

A rejtvények egy másik válfaját alkotják az úgynevezett logikai rejtvények, ezek közül igazán azok az érdekesek, amelyek nem igényelnek nyelvi és kulturális ismereteket. Gondoljunk csak a napjainkban annyira népszerű sudokura. Ugyanúgy meg tudja fejteni egy arab, egy európai vagy egy kínai. Ma már több mint 300 féle ilyen rejtvény létezik. 1992 óta évente rendezik meg a rejtvényfejtő világbajnokságot (World Puzzle Championship; www.worldpuzzle.org), emellett 2006 óta minden tavasszal sor kerül a sudoku-világbajnokságra is (WSC).

Van még: hagyományos, vonalas, olasz, szerkessze újra, megkevertük, félig megkevertük, kevert újraszerkesztés, rejtvénytiszta, kockavadászat, vonalvadászat, plusz egy vicc. A mi klubunkban a klubvezető ilyenek közül választja ki az éppen megfejtendő 3 rejtvényt. Van kezdőknek, középhaladóknak és haladóknak való rejtvény. És verseny is, hiszen úgy érdekesebb, ha a végén van eredményhirdetés is.

Nem hajlandó viszont skandináv típusú rejtvényeket adni, mert azt „gyorsírásversenynek” tartja, pedig szeretnénk.

A klubunk ma már 26 éves. Megalakulása óta folyamatosan működik, Jászapátin ez az egyik legrégebben megalakult civil szervezet. Megálmodója, létrehozója, mozgatója, életben tartója Gulyásné Csintó Etelka, aki a tagokat megpróbálja folyamatos munkára és megjelenésre biztatni, jó szóval, néha cselszövésessel, egyéb praktikákkal. Gulyásné Csintó Etelka hosszú latolgatás után gondolt egy nagyot, és összehívta mindazokat, akik szereték a közös játékot, a rejtvényfejtést, és 17 taggal 1985. június 25-én megalakult a Jászapáti Rejtvényklub. Az alapítók közül ma már csak hárman tagjai a klubnak folyamatosan: Hubai Jánosné, Nagypál Istvánné, Gulyásné Csintó Etelka, de rájuk mindig lehet számítani.

JÁ(t)SZOK

Ez a kép került a klubtagok egyen-pólójára és ez lett a klub logója, ezzel hívta versenybe, játékba társait a klubvezető. Az első foglalkozással (mint könyvtári rendezvényt) egy munkaköri feladatát is „kipipálhatta”. A rejtvényfejtés a szenvedélye, ekkortól munkahelyi kötelessége is, nyugdíjazása után ismét csak a szenvedélye.

Közel 11 év tanítói munka után 1984-től tájékoztató könyvtáros lett. Amíg meg nem jelent a könyvtárban az internet és vele az internetes keresés (amit szintén imád!) a munkája és a hobbija, a szenvedélye azonos volt, folyamatosan „rejtvényt fejthetett”: Segíthette a kérdéseket feltevő olvasóknak megtalálni a választ tartalmazó könyveket. Különböző céllal kutakodtak: legtöbbször tanórán kapott feladattal, tanulmányi versenyek feladataival, de szép számmal az otthon fejtett pályázati rejtvények miatt jöttek.

Közülük alakult meg a rejtvényklub. A megalakulás történéseit és a következő esztendőket a klub naplója őrzi, fényképekkel, levelekkel, visszaemlékezésekkel, egykori rejtvényekkel együtt. Az első rejtvények „kézi munkával” történtek, vagyis otthon, írógépen, vonalzóval a klubvezető szerkesztette azokat, ma a számítógépek korában, internettel sokkal könnyebb az előkészítés. A fejtés sikeressége nem függ az iskolai

végzettségűtől, maga a klubvezető is beszámol arról, hogy volt olyan, hat osztályt végzett takarítónő klubtag, aki sikeresebben fejtett sok másnál, mert gyakorlottabb volt, otthon is sok rejtvényt fejtett, s néha már a meghatározásokból kitalálják, ki készítette a rejtvényeket.

1986. 02. 28. jelentős dátum a klub életében, először vett részt országos versenyen. A 4 fős csapat tagjai nagy lelkesedéssel meséltek az eseményről. Ennek hatására még többen jelentkezték tagnak a frissen alakult Magyar Rejtvényfejtők Egyesületébe. Elhatározták az akkori tagok, hogy „mecénásokat” keresnek és szerveznek egy községi rejtvényfejtő versenyt is. Nem sokkal később, 1986. 07. 10-én csapatunk Encsen megnyerte az Új Tükör kupát! Megjött az első nagy siker, ez ismét szárnyakat adott.

1990 májusában megjelent a Jász Újság első száma. A rejtvényklub vezetőjeként Gulyásné Csintó Etelka kapta a REJTVÉNY rovatot. Öt éven keresztül a rejtvényklub tagjai (elsősorban Ferenczi Jánosné) készítették a rejtvényeket, de általában rá maradt... Ragaszkodott hozzá, hogy minden rejtvény apáti vonatkozású legyen.

1991. dec. 7. JÁ(t)SZOK néven rendeztünk országos versenyt (nomen est omen). Újítottunk: a helyszínen sorsoltuk csapatba a résztvevőket. Nagy siker volt! Erről a helyi lap, a Jász Újság egész oldalas cikkben számolt be. Ettől kezdve évente 70-80 fő részvételével szinte minden évben rendeztünk országos versenyt a klub születésnapjára. Megpróbálkoztunk hagyományos pontszerző verseny rendezésével is, de annak sokkal nagyobb a hely-igénye (kategóriánként külön helyiség). 2002-ben volt utoljára országos rejtvényfejtő verseny Jászapátin. Igény lenne a versenyre, de klubvezetőnk már nem vállalja ... más jelentkező meg nincs.

Magam is tapasztalhattam, hogy nagyon laza szervezetségű a klub. Lehet, hogy nagyobb határozottsággal, erélyesebb vezetési stílussal sikerült volna elérnie a vezetőnek, hogy minden klubtag minden alkalommal vegyen részt a foglalkozásokon. Vidéki, jászjákóhalmi, jásziványi, jászszentandrásai tagjaink is vannak, akiknek részvételét a busz indulása is befolyásolja, de maradnak, amíg maradhatnak, mert jó a társaság.

A rejtvényklub elsődlegesen egy lehetőség, amit teljesen kötetlenül akkor vesznek igénybe a klubtagok, amikor társaságra vágynak, beszélgetni akarnak, vagy az otthoni rejtvény befejezéséhez akarnak könyvet keresni, segítséget kérni, esetleg nem utolsó sorban "fejlődni" akarnak, tanulni a "jobbaktól" (pl. volt aki azért lett klubtag, mert meg akarta tanulni a sudoku fejtését).

A tagsággal egyetlen kötelezettség jár: a tagdíj fizetése. A tagsággal járó előny (azon kívül, hogy részt vehet a klubfoglalkozáson) az, hogy az országos versenyen való részvétel nevezési díját a klub fizeti. Ha valaki az év folyamán több versenyen is részt vesz, fizetni kell a ROE tagdíját, ezt is a klub fizeti ebben az esetben. Nagy engedmény, hogy a klubkiránduláson kedvezményesen vehet részt, illetve a lottónyereményből nagyobb arányban részesedne, mint a versenyek többi résztvevője (a versenyeken az 1-4. helyezett díja, hogy lottózámokat mondhatnak, amit azon a héten meg is játszunk – csekély sikerrel, de annál nagyobb reménnyel).

Egy klubfoglalkozásra hívogató plakát így nézett ki. Ez is mutatja, milyen sokszínű programmal várja a vezető a tagokat, és a csak egyszer-egyszer játszani szeretőket.

Szeretne felkészülni a versenyekre? Legyen tagja a rejtvényfejtő klubnak!

A klubfoglalkozás időpontja:
november 19-én

JÁ(É)SZOK

Választható programok: (14-16 óráig)

- Keresztrejtvények különböző típusainak megtanulása, gyakorlása
- Internétes játékok
 - KvízKirály
 - KvízPart
 - MilliomosShow
 - önállóan keresett kvizek*
- Társasjátékok:
 - Kérdezz! Felelek
 - Szerencsekerek
 - Mindent vagy semmit
 - Lehet egy kérdéssel több?

Legyen Ön is milliomos! verseny a számítógépeken (16-17.30 óra)

Várom jelentkezését!

Gulyásné Csontos Erika

klubvezető

A versenyeken díjakat is lehet nyerni. Etelka elsősorban a Füles szerkesztőségétől szerzi be a díjakat (emblémás pólók, esernyők, újság-előfizetések, egyéb apróságok), illetve a város polgármestere, képviselő-testülete támogatja a rendezvényeket. Szeretnénk még több támogatót szerezni (valamikor húsznál többen is segítettek ajándékokkal, pénzzel, másolópapírral stb.), de erre egyre kevesebb a remény. A klub megalakulásának évfordulóját minden évben versennyel ünnepeljük, egyéni és csapatversenyeken mérik össze tudásukat a versenyzők. Nem is annyira a helyezés a fontos, hanem az együttes kíváncsiság, az öröm, ha valamit sikerült megoldani, s a közös bosszankodás, ha még annyira evidens dolgokról is kiderül, a verseny izgalmasában valamit elrontottunk.

Minden évben a fénypontot a kirándulás jelenti. Sokaknak ez az egyedüli kimozdulási lehetőség a városból, s ha mindezt még rejtvényfejtéssel is össze tudjuk kötni, az az igazi. Mint az idén is. A délelőttöt a bükkszentkereszti látogatás töltötte ki: megismerkedtünk a település történetével, a neve eredetével, megnéztük a tájházat és üveghutamúzeumot, a szabadtéri néprajzi gyűjteményt, a millenniumi emlékparkot, meghallgattunk egy előadást a helyi „füvesembertől”, Szabó Gyuri bácsitól, gyógyfüvetet vásároltunk, élveztük a nyugalmat, ahogyan a kellemes érzés átjárta testünket a Boldogasszony kövénél. A helyi monda szerint Krisztus halála után anyja, Mária bánatában a világot járta. Bükkszentkereszt mellett elhaladva ezen a kövön pihent meg, amely felvette ültének formáját. Szűz Mária testétől költözött a kőbe gyógyító erő. Mivel a települést a 18. században alapították, újkori történetről lehet szó, melynek alapja, hogy a kácsi búcsúra igyekvők itt gyülekeztek, és onnan visszatérve itt pihentek meg. Állítólag nagyon gyorsan kipihenték magukat, ezért gondolták, hogy a kőtől kaptak erőre.

Egyébként azóta fizikusok kimutatták, hogy a kövekben valóban van valami, ami gyógyító hatást fejt ki, oda is írták mindegyik mellé, melyik kő mit gyógyít, s akár hihető, akár nem, mi is éreztük, ahogyan valami bizsergető érzés átjárta testünket. Talán ennek is köszönhető, hogy a délutáni verseny olyan sikeres lett.

Két kategóriában indultunk, a mesterjelölt és a mester kategóriára senki nem mert jelentkezni közülünk. Haladó kategóriában (25 fő nevezett), közülünk csak Ferenczi Jánosné, aki országos 2. helyezést ért el, mindössze egy hibát vétett, s igen gyorsnak is bizonyult, hatodikként adta le a megfejtését.

Kezdő kategóriában indult a jászapáti klub tagjainak többsége, (31 fő indult össze az országból). Az első helyezett Nagypál Istvánné lett nulla hibával, 1-1 hibával Kalmár Pálné, Bokor Józsefné, Bódis Lászlóné a negyedik, ötödik, hatodik helyen végzett.

A háziversenyeken is ők ketten, Ferenczi Jánosné és Nagypál Istvánné az örökös első és második helyezettek. A többiek változó sikerrel szerepelnek attól függően, kinek melyik rejtvény a kedvence, s éppen milyent választott ki a klubvezető. De ők ketten helyben legyőzhetetlenek, s azok is maradnak még sokáig.

A régi híradásokat végiglapozva megállapíthatjuk, a negyedszázadnál is több év alatt komoly és eredményes munka folyt a klubban. Több dosszié van tele országos versenyek első-harmadik helyezéseiről tudósító oklevelekkel, fényképekkel. Egyéni és csapatversenyben minden alkalommal, ha elindult a jászapáti klub, nem tért haza érem, kupa és értékes ajándék nélkül. A legutolsó versenyen Martfűn a kezdő kategóriában Fodor István Ferenc első helyezést ért el, Ferenczi Jánosnének ezúttal meg kellett elégednie haladó kategóriában a 4. hellyel.

Klubtagok, vendégek és díjak

A jelenlegi klubtagok névsora: Ábel Károly, Ádám Józsefné, Balogné Gulyás Mária, Bábikné Molnár Rozália, Bódis Lászlóné, Bokor Józsefné, Borbás Lászlóné, Bugyi Kálmán, Donkó Sándorné, Kalmár Pálné, Farkasné Duchony Szabina, Ferenczi Jánosné, Fodor István Ferenc, Gressai Katalin, Gulyásné Csintó Etelka, Hubai Jánosné, Kemény Zoltánné, Kökény Györgyi, Mihályi Béla, Nagy Zoltán, Nagypál Istvánné, Tajti Lászlóné, Tősérné André Ibolya és Vágó Erzsébet. Nem klubtag, de vendégként szinte minden foglalkozáson részt vesz Deli Istvánné, Deli Vince, Gyárfás Róbert, Nagy-Péter László, Szabari Pál, és Tajti Lászlóné Pádár Ilona.

A rejtvényklub tagjai eltérő iskolai végzettségűek és nagyon eltérő életkorúak. A tízévesektől kezdve a dédnagymamáig minden korosztály megtalálható. A jó társaságon (és az aktív klubvezető szelíd noszogatásán) kívül tudományosan is megokolható a népszerűség és a részvétel a klubfoglalkozásokon: az utóbbi időben egyre több tudományos írás ajánlja a rejtvényfejtést az Alzheimer-kór ellen. Ezen vizsgálódások szerint a logikai játék és a rejtvényfejtés segíti az Alzheimer-kór kialakulásának megakadályozását. A magas iskolai végzettség ahhoz segít hozzá, hogy az egyén agya maga küzdje le a már kialakult súlyos kór pusztító hatásait – állapították meg amerikai kutatók. A korábban megszerzett tudás, a műveltség segít a negatív hatások leküzdésében. A kevésbé magas iskolai végzettségűek esetében pedig az állandó karbantartás, a rejtvények megoldása jár ugyanazzal a hatással.

A New York-i Yeshiva University Albert Einstein nevével fémjelzett orvosi karán végzett kutatási program alapján nemrégiben bizonyosodott be az, hogy a gyakran olvasó, rejtvényt fejtő, kártyázó, illetve hangszeren játszó idős emberek mintegy 60 százalékkal csökkenthetik annak kockázatát, hogy Alzheimer-kór, illetve más, időskori katasztrofális emlékezetromlást okozó betegség érje őket, azokhoz képest, akik ritkán foglalatostkodnak ilyesmivel. Azt azonban, hogy a már kialakult betegség tüneteit és lefolyását jelentős mértékben enyhíti, illetve lassítja a fiatalabb évtizedekben folytatott intenzív tanulás, illetve szellemi tevékenység, teljes egyértelműséggel csak most mutatták ki. (MTI közlése) Nem állítom, hogy ez is eszünkbe jut, amikor a rejtvényeket fejtjük, de az biztos, hogy nagy igyekezettel oldja meg mindenki a három, különböző nehézségű feladványt, hogy aztán magunk is nevéssünk azon, ha olykor triviális dolgokban tévesztünk, vagy örüljünk, ha olyan is eszünkbe jut vagy egyszerűen csak kijön a sorokból, amikre soha nem gondoltunk volna. Igaz örömforrás mindenki számára ez a kéthetenkénti hétfő délután. Mindannyian azt szeretnénk, ha még sokáig így lenne.

Befejezésül néhány vicc a rejtvényfejtőkről:

- A kaktuszgyűjtők klubjában csörög a telefon:
- Önök ismernek különleges kaktuszokat?
 - Igen, pl.: Ariocarpus, Lophophora, Melocactus, Obregonia, Turbinicarpus, Uebelmannia.
 - Na, ez az!
 - Hogy érti, ilyet szeretne vásárolni?
 - Nem, csak éppen keresztrejtvényt fejtek!

Belép a főnök a szobába, és látja, hogy az alkalmazott keresztretjvényt fejt. Ráüvölt:

– Ezt mivel tudja magyarázni?!

A dolgozó felnéz.

– Hány betűvel?

– Mondjál gyorsan egy egzotikus fűszert!

– Gulyáshoz kell?

– Nem. Keresztretjvényhez.

És egy aforizma:

"A keresztretjvény a szivar és a whisky mellett az unalom legnagyobb ellensége... Aki nem találja meg az élet boldogságát, annak ezek a fehér-fekete kockák menedéket kínálnak."

Winston Churchill

Megköszönöm Gulyásné Csintó Etelka szíves adatközlését, amellyel az írás elkészítéséhez hozzájárult.

Források:

klubnapló

visszaemlékezések

egyéb feljegyzések, plakátok, oklevelek

hivatalos versenyeredmények

www.sulinet.hu/tart/fcikk/Kjc/0/17872/1

www.egeszsegkalauz.hu

http://www.hazipatika.com/articles/Fejtorok_es_helyes_taplalkozas_a_szellemi_frissesegert?aid=20110830122501